

je denarja potrošil za šole? Besede, nič kot prazne besede! Naj le nemškutarjem kdo verjame. General Koller, ces. namestnik zdaj na Českem, je 140.000 gold. deželnega denarja, kterege je konfisciral, razdelil samo za nemške in „ustavoverske“ okrajne šolske blagajnice, českim učiteljem ni vinarja dal. Enako je gospodaril bivši „ustavoverski“ deželni odbor v Pragi; českim okrajnim šolskim blagajnicam je dal 5000 gld. mešanim 10.000 gold., nemškim pa 140.000 gold.

* Advokator (odvetnikov) je kakor listja in trave zdaj skoro povsod. Dunaj sam jih šteje 330, tedaj memo lani 30 več. Na Českem jih je 315 (v Pragi sami 114), 257 pa jih je, ki se za advokacijo pripravljajo.

Dopisi.

Iz Istre 18. jan. — Naš cesarski namestnik tržaški baron de Pretis je tedaj finančni cislajtanski minister. Sedaj pa uganite: kdo mu bode naslednik? Provinci-jalni kapitan, sedaj podpredsednik v rajhsratu, znani federalist (?) g. Vidulić. Vsaj tako se govori v krogih njegovih privrženikov. Mož je bistra glava, pa tudi šegav, da se umeje zmirom na prvem sedežu obdržati. Bil je velik prijatelj ranjcega nepozabljivega dr. Tomana, pa mu tudi spodablja vsaj v bradi. Nekdo je nedavno iz Istre pisal: „Ovde se jadra po vetru; bojim se, da tudi omenjeni gospod“.

Iz Liburnije 19. jan. — Lovranci su po besedah „Osserv. Tr.“ prosvjed (protest) učinili proti vrlom našem zastupniku g. Marotu, da je u saboru rekaol: „Lovran neima jedinoga muža, koji bi se mi činio sposobnom, da vlada občini.....“ Strastno ga napadaju, dokazajuć, da imaju medju 3000 stanovalci 54 pomorskih kapitanah, 11 podkapitanah, 16 gospodarah velih brodovah, 4 c. kr. činovnike, miešajuc liepimi taljanskimi rieči nespodobne pojmove, mu broje u prikor i to, da je na taboru (Kastavskom) govorio. Ali gosp. Marot nije htjeo s govorom na saboru nikoga uvriediti*), nego dokazati, da u Lovranskom občinskom zastupstvu nije intelligence; to pa je i prava istina, jerbo medju 16 zastupnici občinskimi znadu dva nješto zapisati, a glavar ili podestá, kad svojim sovjetnikom šta piše, učini ovakov naslov: „All' Consigliere comonale“ (miesto: Al Consigliere comunale). U trieh riečih vidite četiri pogrieške. Kakov je pa nutrnji sadržaj njegovih pismah, lahko sadaj sami sudite. Ako dakle Lovranci želé, da se njihova reprežentanza kao inteligentna pohvali, briga im mora biti, da za taj posao izberu učenjake!

Iz Goriškega 21. jan. — Cesarskega namestnika v Trstu ni — kdo bode novi namestnik? Primorsko vže davno želi, dobiti stalnega, delavnega, zmožnega pa tacega namestnika, ki bi tukajšne razmere poznal, pa jim tudi v vsakem oziru kos bil. Slovenci vemo, da, kakor zdaj reči stojé, nam rojenega Slovenca ne pošljejo; da bi nam le takega moža dali, kateri deželo in ljudi pozná in kterege bi bila volja stati nad strankami in narodnostmi in se vsaki — toraj tudi naši — vselej in v vseh zadevah pravičnega izkazovati. Imenujejo se po časnikih koroški deželni predsednik Ceschi, tirolski podnamestnik Alesani, celó grof Taafe in — Lappenna (!); pri nas pa se veliko govori o bar. Pino-tu, deželnemu predsedniku v Bukovini. Znabiti da bi bil Pino vsem tukajšnjim strankam med imenovanimi kandidati še najbolj po godu; on vsaj obá deželna jezika zná in — ker je v Trstu in Gorici služboval — ljudi in deželo našo brez dvoma bolje pozná, nego Bukovino.

Vsak ni povsod na pravem mestu. Barona Pino-ta so mislili — kakor je bilo čitati — Vam Kranjcem za deželnega predsednika poslati; al Vi morate imeti čisto narodnega moža, Primorcem pa, ker dvonarodnim, bi bilo za zdaj vsaj s pravičnim nepristranskim možem, akoravno neslovenskega rodú, vstreženo.

Iz Gorice 19. jan. — x + y. — „Il Goriziano!“ „G.“ sem primeril uni pot ljubljanski „Danici“; s tem je sploh že opisan, vendar pa naj dodam o njem še nekaj črtic, pa ne svojih, ampak ki sem jih pobral med občinstvom, črtic izrazujočih občeno mnenje — ktero, če je opravičeno, treba po modrem izreku onega, ne vem že, kterege izmed brezštevilnih avstrijskih ministrov, tankočutno vse sprejeti. Da ima katolišk organ v nadškofjem mestu vso pravico, izhajati, tega ne bo nikdo tajil, tudi on ne, ki ne bi hotel drugih razlogov priznati, ko tiste, kateri izvirajo iz ustavno zagotovljene nam svobode. So pa še mnogoteri razlogi, kateri dandanes potrebnost tacega lista dokazujejo. Ako naš „G.“ pogledamo, vidimo brž, da ima sosebnost eno, kar se more reči, izvrstno pero, ktero nekterim ljudem presneto imponuje. Tudi kaže zapopadek in pisava, da stoji mož, ki spisuje na pr. „lettere goriziane“ (goriška pisma) i. dr. na tistem visokem stališču, kteremu pravijo „visokost časa“. Prav smilijo se mi, — mi je rekel nekdo — tisti ubogi liberalni pigmeji (pritličniki), kedar jih, igraje se ž njimi, tako rahlo in vendar vspešno persifluje. In to je tudi edini pravi način — mi je rekel moj porok — meniti se s tisto vrsto modrijanov, kateri srkajo vso modrost samo iz onega Linnè-ju ne še znanega mlečka*), kteremu so novejši učenjaki dali imé „liberalismus vulgaris“. Da bi se „G.“ le tega načina skoz in skoz držal! — slišim druge ugovarjati — al to je, česar tū pa tam pogrešamo. Ti bi mu radi svetovali: „Fortiter in re, suaviter in modo“. Našel sem jih tudi, kterim se zdi, da „G.“ v svoji polemiki in tudi v drugih sestavkih mnogokrat čez tarčo strelja. Od nekterih sem moral slišati celó tudi to: „Più evangelizzare e meno diabolizzare“ (več evangelijevati bi moral in manj hudicevati). Gledé na zadržaj lista sploh pa in gledé na očitno namerjanje njegovo se je reklo že precej takrat, ko je bil začel „G.“ izhajati, da je „più Romano, che Goriziano“, češ, da se pečá vse preveč z rimskimi, ko z goriškimi zadevami in da je tedaj naslov njegov „lucus a non lucendo“. V teh črticah, mislim, da je prav objektivno posneto javno mnenje v tistih krogih, kateri niso „a priori“ nasprotni verskemu časniku. Zdi se mi, da je že tudi vredništvo samo občeno mnenje potipalo, kajti v neki številki je svoje stališče in vidke svoje nekako zagovarjalo. — Kdor naša laška goriška časnika („G.“ in „I.“) bere, dozdeva se mu, kakor da ne bi imela družega namena, ko da se drugi z drugim prepira. Dolgo časa se je „G.“ „I.-a“ ogibal in je raji po Trž. „Cittadino“-u mahal, kedar je hotel „I“-u kaj povedati; slednjič pa se je vnela resna borba med njima ne le zarad občnih zadev, v kterih ste si verska in t. i. liberalna stranka po vseh krajih nasproti, temuč tudi zarad nekterih domačih dogodkov, izmed kterih priobčim prihodnjič enega, o kterem ni bilo do sedaj, kolikor je meni znano, še nikjer nič brati, niti v slovenskih, niti v nemških listih.

Gorica 20. jan. — Druga številka „Soče“ je bila neki ustavljena zarad tega, ker je razsodbo c. k. okrožne sodnije zadevajočo dopis iz Prage v št. 1. od 6. t. m. na čelu lista natisnila v slovenskem prevodu, namesti v italijanskem jeziku, v kterem je vred-

*) Blaga mirna njegova duša tomu nije sposobna.

*) Pri nas demo, namesti mleč ali mlečec, mleček (Milchschwamm.) Pis.

ništvu došla. — Ne vem, kaj je čudniše, ali da goriška okrožna sodnija slovenskemu listu razsodbo v italijanskem jeziku pošilja, ali pa, da vredništvo take poslatve prejema. — 29. dne t. m. bo obravnava za stran tega prestopka (!) v števil. 2. — 13. januarija je neki Italijan dva tukajšnja menjalca za 5000 gld. a. v. opeharil. Menjala sta sleparju 12 italijanskih bankovcev po 1000 gold.; bankovci pa so bili tako umetno ponarejeni, da jih niso najbolj iznajdeni ljudje mogli razločiti od pravih. Pomoto je v prvo spoznala kupčijska sodnija v Vidmu, kamor je bil eden menjalcev po opravljenih denar poslal. — Goljufa še niso vjeli.

Iz Gorice. (Za slovenski oddelek kmetijske naše šole) je deželni odbor imenoval gosp. Fr. Žepiča za asistenta. Gosp. Žepič je dovršil gospodarsko šolo v Križevcih na Hrvaškem; do sedaj je bil suplent na gimnaziji v Požegi. Njegove študije in rodoljubje so nam porok — piše „Gosp. List“ — da bo imela šola v njem prav dobro učiteljsko moč.

Iz Krškega 15. jan. (Pevsko društvo) je 14. t. m. sopet veselico s petjem in plesom napravilo, v kateri se je sešlo na veselje naše tudi mnogo rodoljubov, domorodkinj iz Novega mesta, Brežic, Krške vasi, Sv. Duha, Sv. Križa, Nove gore, Reihenberg, Leskovca, Rake, Stare vasi in Vidma. Zbori in četerospevi so se vršili dobro, in na splošno zahtevanje je bil „Vidov dan“ ponavljan. „Hči na grobu svoje matere“ je gosp. Franjo Podobnik izvrstno pel, in gospodičina Marija Krašnarjeva ga je na glasoviru lepo spremljala; „Stari Kranjec“, od gosp. Matija Šušteršiča v staro narodni kranjski obleki prednašan, se je občinstvu posebno dopadel in to kakor tudi vse drugo z gromovitim živili-klicem sprejeto bilo. Po petji je godba zaigrala, in radovali smo se do jutra. — 4. svečana napravi pevsko društvo Vodniku na spomin „besedo“. Slava!

Radoljica 4. jan. (Po volitvah. — Konec.) Sploh so zadnje volitve pokazale, pri čem da smo in česa nam je potreba; — zatoraj bode pa tudi gotovo vsak pošten domoljub delal na to, da narod naš zmirom bolj in bolj spozna svoje prijatelje in svoje sovražnike. Po deželi v kmetijskih občinah je stališče naše tako trdno, da vlada s svojo silo in vse liberaluške drhali močjo ne opravi nič, ako se tudi na glavo postavi; tudi po mestih je vsako leto bolje, al vendar je treba še mnogo poduka in dela.

Ako pogledamo naše nasprotnike — pionirje nemškutarstva po mestih — vidimo s čisto malo a častno izjemo, v prvi vrsti c. kr. uradništvo. Pogledite le imenik konstitucionalnega društva in berite njegove govore! Uradnikom vendar pri sedanjih okoliščinah ne moremo zameriti; oni so od vlade odvisni, okoliščine pa so take, da naši narodni zastopniki morajo biti v strogem nasprotstvu v deželni zboru proti vladi. Dalje je med temi gospodi mnogo „privandranih“ nemcev, al še večje je število domačih renegatov (izneverjencev), in to so, kakor skušnija uči, najhujji nasprotniki. Kar je narodnih uradnikov, ti si ne upajo in zato molčijo.

Za temi pa pride cela vrsta trgovcev in obrtnikov, nekaj domačinov, še več pa iz vseh vetrov zbobnanih ptujcev, kateri so v deželi bili gostoljubno sprejeti, kateri si tukaj svoj kruh služijo in jih je mnogo še obogatelo, v zahvalo pa narod teptajo in deželo ptujcem izdajajo, ker mu še šolskega poduka ne privoščijo, kakor ga dobiva Nemeč, Lah, Francoz itd. v maternem jeziku. V svoji zaslepljenosti vse, kar je narodnega, grde. (Glej „Tagblatt“). Početju teh ljudi bi se dalo morebiti v okom priti, da, kakor se pri številjenji ljudstva napravlja imenik po moškem ali ženskem spolu, starosti, veri, narodnosti, stanovih itd., tako naj se naredi tudi imenik trgovcev, obrtnikov in rokodelcev po značaji:

nemškutar ali narodnjak. Potem bode vedel narod naš, kam ima to ali uno, cesar potrebuje, kupiti iti, temu ali unemu zaslužka dati. Priporočal bi se zanimiv imenik posebno zato, ker skušnje učijo, da trgovci in rokodelci pri volitvah se ne obnašajo po svojem notranjem prepričanju, po svoji vesti, ampak le po tem, da pravijo: „če tega ali teh ne volim, pa zgubim svojo „kundschaft“. Pri tacih ljudéh je velevažna državljanska pravica le „g'schäft“; zato treba, da take „kupčevalce“ dežela pozna in se jih ogiblje.

Pa še nekaj družega smo opazili, in ta je najbolj grenka. Učitelji, kateri so do sedaj pri vsaki priliki trdili in povdarjali, da so narodni ter se večidel tudi tako obnašali — oni učitelji so letos sèm ter tjà volili — nasprotno, vstopivši se v vrsto „Tagblattovcev“. Ne izrekamo še danes, da so izdajalci domovine, — vendar pri narodu zapisani so že v črne bukve. Žalostno je biti renegat, — ta priimek ne prinese čisto nič časti, tudi ne simpatij, in kdor si ga enkrat na glavo nakoplje, težko se ga še kedaj znebi. Ali si mar taki učitelji domišljujejo, da pod zastavo „liberalcev“ pridejo do boljšega kosu kruha. Kako so vendar slepi! Kar se za zboljšanje dohodkov učiteljskega stanú gledé na revne razmere naše dežele storiti dá, to so narodni poslanci še pokazali, da jih je resna volja storiti in gotovo bi storili že veliko več, ako bi naša dežela ne imela že čez glavo davkov. — Vsem takim učiteljem, ki sreče iščejo pod banderom današnjega „liberalizma“, bi pa jaz rad le to na ušesa povedal: pobratite se le z liberaluhi, potem pa gledite, kako boste izhajali z narodom, med katerim živite, — in z duhovščino, do katere ljudstvo naše po pravici ima zaupanje.

H koncu še nekaj besed „Tagblattovim“ dopisunom. Ti pisarji niso nikdar slovenskemu narodu prijazno pisali, ampak od prve do zadnje številke vzlasti na voditelje njegove in duhovščino blato metali. V tem poslu je „Tagbl.“ neutrudljiv; iz vsacega tudi najmanjšega komarja naredi slona, on mala svinje in prešiče, osle in ne vem kaj še vse — samo da deželo in narod grdí. Nemci tam v rajhu, katerim pošiljajo lačni dopisuni izpiske iz „Tagblatta“, nas imajo za barbore. Vse druge laži in obrekovanja pa še skoraj nič niso proti strastnim dopisom polnim žolča in laži o volitvah in po volitvah. Ta peščica ljudi vidi, da nič ne opravi in da zmirom manj vpliva ima, vède se kakor besna tropa, in ako človek te dopise bere, mora se res čuditi, da se tako trinoštvo trpi. Vsaka vrstica se cedi o barbarizmu Slovencev, o „farških hlapcih“, „klerikalnih leithamelnih“, „farški topoglavosti“, narodni slepariji in enacih zabavljicah. Ni vredno to oporekati, le to rečem, kako da tako „visoki omikanci“ morejo med „surovimi“ Slovenci živeti in njih kruh jesti? — kako da ne poberó šila in kopita ter ne gredó raji danes kot jutri med ljubljene svoje brate Pruse? Vsaj že lahko čutijo skozi in skozi, da slovenska zemlja niso tla za njihovo kulturo!

РАДІВОЈ СЕРАФ. ПЛАНОВСКИ.

Iz Kranja 19. jan. (Kako stoji z gorensko hranilnico), naj izvedó čestiti bralci „Novic“ sledeče: Dobili smo pred 8 dnevi naša pravila (štatute) od ministerstva s pristavkom nazaj, da ima deželna vlada v Ljubljani oblast, pravila „gorenske hranilnice“ v imenu ministerstva kar brž potrditi, ako §§. 2. 3. 9. in 14. popravimo, kakor želi ministerstvo, in pa da dokažemo, da smo v §. 3. izrečeno poroštvo za vloge in njih obresti že vložili. Obrnili smo se tedaj do vseh gospodov, ki so v ustanovni skupščini dne 21. junija leta 1871. se z lastnoročnim podpisom zavezali prevzeti to poroštvo, da nam podpisani znesek pošljejo do 16. februarja t. l. v državnih papirjih ali pupilarnih hipotekah. Potem se bodo predložila pravila še enkrat deželni vladi v Ljub-

ljani v 8 iztisih v potrjenje. In tako upamo, da bode „gorenska hranilnica“, našim Gorencem na veliko korist, ako zarad poročstva ustanovniki ostanejo vsi mož beseda, kmalu zagledala beli dan. — Kaj pa Novomeščani in Postojnčani delajo z dolensko in notranjsko hranilnico, ki bi Dolencem in Notranjcem ravno tako potrebni bili kakor ribi voda. Le ne cincati in cincati! korajža veljá! Kjer gré za dobro in potrebno stvar, morajo rodoljubi v vsacem kraji sami začeti in ne čakati družih potisov. Mi smo začeli, in ker smo si pomagali sami, pomagal nam bo Bog.

Z Idrijskih hribov. (*Vprašanje.*) Pri zadnjih volitvah na Kranjskem je marsikdo pokazal, čigav da je prav za prav. Naši ljudje pravijo: Slišali smo zvona pravi glas. Koliko lepega denarja znosi naš vrli narod v razne prodajalnice za razno blago. Pregovor pravi: „Kakor se posodi, tako se vrne“. Ta pregovor pa je postal pri zadnjih volitvah zeló neresničen. Trgovci nekteri mesto da bi se skazali poštene narodnjake, so glasovali za stran nam protivno, zeló nevarno. Narodnjak biti le takrat, kedar si kdo novce nabira, narod pa v najvažnejših trenutkih zapustiti, to je še huje kot figa-mož biti. Gosp. Hojšer! tudi od Vas se je glas raznesel, da ste pri zadnjih volitvah za nemčursko stranko glasovali. To se nam, ki pri Vas blago kupujemo in smo Vas za národnega možá imeli, popolno neverjetno zdi. Pričakujemo tedaj, da glas, ki se je o Vas okrog raztrosil, okličete za laž. Drugače se bomo držali pravila: „ljubše nam je svoje nego ptuje“. Prosimo tedaj odgovora.

Eden v imenu več družih.

Iz Postojne 22. jan. — Včerajšnja „beseda“ v čitalnici naši zadovolila nas je popolno gledé izvršitve programa, a ne tako gledé obiskovanja, da-si tudi je vreme bilo jako ugodno in tudi oddaljenim rodoljubom mogoče se veselice vdeležiti. Kvartet, obstoječ iz gospodičin Franje Krmovce in Lavrenčičeve, pel je „Kavarijo“ na občno pohvalo, da-si tudi prva s svojim izbornim glasom ta večer ni tako razpolagala nego zadnjič. S komičnim prizorom izbudila sta gospodičina Lavrenčičeva in g. C. Ditrih obilo smeha med občinstvom; igrala sta pa tudi izvrstno. Po tomboli predstavljal se je igra „Bog vas sprimi“. Gosp. Penko igral je „Smolarja“, prav naravno in vrlo ga je podpirala gospodičina Ditrihova, predstavlja mlado kmetiško ženko prav všečno. Gosp. Ditrih védel se je v nalogi skopega kmeta „Koščaka“, kakor da bi bil nalašč za-njo vstvarjen, pa tudi gospodičina Šebenikova, nam že znana izborna diletantiška moč, igrala je „Koščakovo ženo“ izvrstno. V drugi igri „Sam ne vé, kaj hoče“ delale so nam že dobro znane moči; posebno so se odlikovale gospodičine Ditrihova, Lavrenčičeva in Stegutova, in pa g. C. Ditrih. Videli smo to igro v ljubljanskem gledišču, a priznati moramo, da se ondi ni bolje igrala, in skoraj bi trdili, da so v nekterih nalogah naši diletantje prekosili ljubljanske. Potem se je zasukal mladi svet do ranega jutra, in sicer brez nadzorništva g. Schande, ki je ta večer kot vladni komisar „zur Abwechslung“ enkrat nas s svojo nazočnostjo počastil, da-si tudi nepotrebno.

Iz Ljubljane. — Statistiko o letini na Kranjskem, katero je za lansko leto po ukazu c. kr. ministerstva kmetijstva družba kmetijska pretekli mesec poslala na Dunaj, s pomočjo mnogih izvedencev izdelano in s krasnimi kartami razjasnjeno po odborniku gosp. Fr. Šolmajer-u, je ministerstvo spet sprejelo z veliko pohvalo in z naročilom, naj družba kmetijska naznani g. Šolmajer-u živo priznanje za izvrstno to delo ter ga naprosi, da tudi vprihodnje nadaljuje ta popis tako marljivo kakor zdaj dve leti.

— (*Iz seje deželnega odbora 19. jan.*) Pravdo pred

c. k. državno sodnijo dunajsko s tržaškim mestom zarad unidan omenjenega povračila stroškov za nezakonske otroke je deželni odbor odvetniku dr. Costi izročil. — Sedanjo občinsko (srenjsko) postavo v mnogih obzirih nejasno in pomanjkljivo, je deželni odbor prejel od mnogo skušenega strokovnjaka predelano ter jo bode pripravil za predlog prihodnjemu deželnemu zboru. Zato pa tudi nikakor ne kaže, da bi se vpeljale nove občine, predno se občinska postava primerno ne presnuje. — Deželni odbor je pritrtil, da županstvo v Kočevski Reki (Rieg) opravlja začasno tudi županijska opravila občine Moroviške v Kočevji, kajti vsi zastopniki te županije so po kupcijah od doma šli. — Vsled prostovoljnega združenja občine Vrh z občino v Žiréh je deželni odbor predlogu c. kr. deželne vlade pristopil, da se ima za tako združeno občino nov občinski odbor in novo občinsko starešinstvo izvoliti. — Razglas Hohenwartovega ministerstva, da se imajo priklade na cesarske davke vštevati pri napravljanji volilskih imenikov za volitve deželnih poslancev je sedanje Auerspergovo ministerstvo dalo preklicati. Kar tedaj je danes belo, je jutri črno! — Ker pl. Langer hoče od deželnega odbora izvedeti: ali dežela vzame Bršlin v najem za kmetijsko šolo ali ne, c. kr. ministerstvo kmetijstva pa dozda še ni rešilo vloge predzadnjega deželnega zbora, je odbor sklenil ministerstvo naprositi, naj blagovoli rešiti to zadevo.

— (*C. k. ministerstvo za deželno bran*) je dogovorno z državnim vojaškim ministrom in finančnim ministerstvom izreklo, da povračilo, katero bo vojaška blagajnica plačevala od 1. januarija do konca letošnjega leta za vojake od feldvebeljna in enacih šarš navzdol tistemu, ki vojake v stanovanji ima, za kosilo, katero vojakom na prehodu praviloma gré, znaša na Kranjskem petnajst in pol krajcarjev za en porcijon.

— (*Veliki sejm ljubljanski*), ki se je začel v pondeljek, je bil prav majhen. Če bi male peščice ženinov ne bilo, ne bi bilo skoro nič kupca v štacunah. Isto taka je bila na živinskem sejmu: živine (goved in kónj) precej, al kupca malo, za krave še največ; cena jim je bila nizka; v vsem se je kazalo, da klaje manjka. Največ ljudi je na sejm pripeljala gorenska železnica v pondeljek zjutraj: bilo jih je okoli 800 — toliko v enem jutru menda še nikoli.

— Železnica iz Koroškega čez Loko v Trst bo vendar, kakor se zdaj kaže, potlačila Predelsko. Trsiranje se je začelo.

— Ker so pri vseh volitvah razgovori koristni, da se ne cepijo glasovi, zato nasvetujejo „Novice“ svojim prijatlom prihodnje o volitvi za Matičin odbor sledeče gospode: a) za v Ljubljani stanujoče: Dr. E. H. Costo, — prof. Lesarja, — prof. Marn-a, — prof. Pleteršnika, — vodjo ljudske šole Praprotnika, — šolskega nadzornika Šolarja in prof. Žakeljna; — za vnanje pa: minist. tajnika Cigaleta, prof. Einspielerja in dekana Grabrijana. — Vsak volilni list mora biti podpisan od tistega, kdor voli; en tak list pa sme podpisati tudi več volilcev, ako volijo tudi te. Tako napisani in podpisani listi se pošljejo Matičnemu odboru ali pa tajniku.

— Dr. Vošnjak, preselivši se iz Štajarskega na Kranjsko, je došel v nedeljo v Ljubljano.

— (*Velika veselica Vodniku v spomin v čitalnici*) od 2. dne svečana zavoljo petka preložena na 4. svečana bode v „besednem“ delu letos jako zanimiva. Poleg družih dobro izbranih toček se bode pel velikanski novi zbor Tovačovskega „Straža na Višehradu“ in se predstavljal dramatični prizor, ki ga je tej slovesnosti na čast nalašč spisala naša gospá Lujiza Pesjakova pod naslovom: „Na Koprivniku“. Osobe

temu prizoru so: „Vodnik, Zois, Majda“. Na Koprivniku (Gorenskem) je dalj časa Vodnik bil dušni pastir; tu se mu je prigodila ona mična dogodba, ki jo je Babnik v „Spomeniku Vodnikovem“ popisal, ki ga je leta 1859. izdal dr. E. Costa, in katero si je gospá Pesjakova izbrala za predmet dramatičnega prizora, ki bode gotovo ogrel srca naša oni večer.

— (Občni zbor katoliškega društva) včeraj zvečer je bil obiskan od blizo 500 udov.

— (Lumpaci Vagabund) je v nedeljo čez in čez napolnil gledališče; predstava pa je bila tudi tako dobra, da smeha ni bilo ne konca ne kraja. Gosp. Noli je s svojimi kupleti žel ogromno pohvalo.

— (Šestnajsta predstava dram. društva) v deželnem gledališču bode v saboto 27. januarija. Predstavljal se bode nova veseloigra „Karolčekova prva ljubezen“ v 1 dejanji in nova mična opereta „Pot po nevesto“ v 1 dejanji. Muzika operete, ki šteje 9 velicih števil, je od znanega skladatelja A. E. Titelna; tudi dejanje operete je pikantno (igrá na Francoskem leta 1720) in ima mnogo komičnih situacij in lepe kostume. Zagotavlja se nam, da ta opereta spada med najboljša dela, kar jih je dramatično društvo na tem polji predstavilo.

— (Naznanilo.) Naznanja se vsem čč. gg. naročnikom lista „Južni Sokol“, da 1. sušca t. l. bode „Južni Sokol“ zopet začel izhajati; toraj prosimo, da bi se do tje vsa pisma in dopisi blagovoljno pošiljali vredništvu „Novic“. Vredništvo in administracija „Južnega Sokola“.

— (Vabilo.) Namesto učitel. društva za Kranjsko je z novim letom 1872. oživelo novo slovensko učiteljsko društvo s sedežem v Ljubljani in z naméro: druževati vse slovenske ljudske učitelje na Kranjskem, Koroškem, Štajarskem in Primorskem, da duševno in materijalno napredujejo in da se slovenske ljudske šole v teh pokrajinah vsestransko boljšajo. — Odbor sprejema nove ude, kateri plačujejo vpisnine po 1 gold. in potem vsako leto 1 gold. doneska.

— (Poberki iz časnikov.) Kmalu potem, ko je g. Pirker kot avant-garda za puhlo brambo tistih stotin ljubljanskih otrok, ki ne hodijo v šolo, nastopil z vma-zano besedo tla „Tagblattova“, je pridirjala prav kot „Lüzov's wilde verwegene Jagd“ cela tropa njegovih pajdašev in s samimi psovkami na naš deželni šolski svet skušala odbiti resnice, ki jej je povedala „Laib. Zeitg.“ Zarad pomanjkanja prostora za prihodnji list si pridržaje nadrobni pretres treh „Tagbl.“ člankov, naj povemo danes našim bralcem le to, kaj „liberalna stranka“ — kakor se „Tagblattovci“ sami imenujejo — namerava s tem, da je začela najpred tolovajsko napa-dati c. kr. deželnega predsednika pl. Wurzbacha, češ, da ni nič vreden predsednik šolskega sveta, — po-tem nadzornika srednjih šol g. Šolarja, — za njim nadzornika ljudskih šol dr. Jarca in poslednjič ves deželni šolski svet in se ve da še posebno dr. Blei-weisa in dr. Costo s temi besedami: „liberalna naša stranka je enoglasna v želji, da se vod-stvo šolstva drugim možém izroči kakor so ti“. Ta izjava je adresirana na sedanje Auersper-govo ministerstvo; od njega, ker se bojé, da ne bode dolgo čez zimo na krmilu, zahtevajo, naj bi pognalo vse te „narodne in klerikalne fanatkarje“ in na njihovo mesto posadilo „ustavoverce“, ki so unidan v stekleni krčmi tako „lepo“ glorio peli edinozveličalni decem-berski ustavi in svojim bratom Prusom. Zdaj, zdaj! si mislijo, dokler nam pšenica cvetè; pozneje bo pre-kasno! Že „Brencelj“ je v 1. svojem letošnjem listu dobro opisal „zlato dobo“ brezverskih ustavovercev tako-le:

„Zdaj zopet ustavne žabe se neusmiljeno deró; Videti povsod je „Švabe“, ki levite nam beró“. Toliko danes o nakanih konstitucionalcev; drugi pot jim bodedo kaj več povedali o trojnih njihovih člankih.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Iz Dunaja. (Iz zbornice poslancev.) V 5. seji je bil poleg družih odborov izvoljen tudi ustavni odbor, obstoječ iz 30 poslancev; ustavoverska večina ni hotela nobenega Tirolca in nobenega Slovenca vmes imeti; Poljakov in Rusinov se ni mogla popolnoma ogniti. Temu odboru se v poročilo izročujejo vse reči, ktere se tičejo ustave; zato je bila temu odboru brž v tej seji izročena gališka resolucija, po kateri bode konec vzel ves sedanji zbor, ako ustavoverci ne dadó Poljakom, kar resolucija gališkega deželnega zbora za-hteva (znabiti pa bodo Poljaki danes zadovoljni z vsako drobtino, ktera bode padla z mize centralistične!) V tej seji so bile tudi vse česke volitve potrjene. — Mi-nister nauka je zbornici predložil načrt sledečih postav: o plači bogoslovskih profesorjev, o prestroji dunajske politehniko, o plači učiteljev na ces. preparan-dijah; minister pravosodja je predložil načrt postave, kako naj se ravna s takimi jetniki, ki so zaprti v sa-motnem zaporu, in s takimi, ki se s preklicem iz-pustijo iz zapora. Naj iz teh dveh postav našim bral-cem na kratko povemo, kaj nameravate te postavi: Samotni zapor, to je, ječa, v katero je neprenehoma zaprt en sam jetnik, je veliko hujša memo take, kjer je več kaznjencev skupaj; zato ta načrt postave v §. 3. pravi, da se v samotni zapor ne devajo že očitno bo-lehni in pa taki, pri katerih se je o samotnem zaporu za telesno zdravje ali za pamet bati. §. 4. pravi: če je jetnik najmanj 3 mesece v samotnem zaporu bil, tedaj mu 2 dneva samotnega zapora štejeta za 3. §. 6. Kedar je kdo v samotnem zaporu, ga more vsak dan vsaj dva-krat kdo obiskati (od njegove žlahte kdo ali pa od ču-vajev kdo). §. 1. določuje, da celi čas kazni v samot-nem zaporu ostane le tak, kdor v 8 mesecih prestane vso kazen ali če je k večemu obsojen na 18 mesecev in je pričakovati, da se poboljša. — Druga postava, ki ki zadeva izpust jetnikov s preklicem, veleva, da taki, ki so prestali že tričetrt časa v zaporu, v kte-rem so vsaj eno leto bili, se smejo, če tudi sami ho-čejo, izpustiti s preklicem takrat, ako so se v zaporu obnašali tako, da se ni bati, da bi izpuščeni nerodno se obnašali; takim se odloči poseben kraj za njihovo bi-vanje ali vsaj prepové, da v ta ali uni kraj ne smejo med tem časom iti; kdor se pregreši zoper to prepoved ali sicer kaj družega nerodnega počne, takemu se pre-kličé izpust in on mora nazaj v zapor. — Iz teh postav se zopet kaže, da s posebno skrbjó objema „liberali-zem“ kaznjence.

— Minister vnanjih zadev grof Andrassy je uni-dan neki deputaciji, ki je bila zarad stisk, v katerih se zdaj znajde papež v Rimu, od laške vlade oropan svo-jega posestva, dal odgovor, ki je osupnil ves katoliški svet, s temi-le besedami: „jaz ne poznam nobene kato-liške vlade, ki bi mogla papežu

— Letošnje leto se ima — kakor se vladni predlog v državnem zboru glasí — v našem cesarstvu nabrati 56.185 vojaških novincev (rekrutov), 5618 mož pa za reservo.

— Gališka resolucija zdaj zvonec nosi v ustavnem odboru; v soboto so jo vpríčo ministrov premeta-vali. Auersperg je rekel, da cele resolucije vlada nikakor ne bode odobrila. Ustavoverci pa so razcepljeni najmanj na 4 stranke: eni so, ki se na vsak način